

Διακήρυξη της Μάλτας, από τα μέλη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, για τις εξωτερικές πτυχές της μετανάστευσης: το ζήτημα της διαδρομής της κεντρικής Μεσογείου

1. Χαιρετίζουμε και υποστηρίζουμε τις προσπάθειες της μαλτέζικης Προεδρίας να δώσει ώθηση σε όλα τα στοιχεία που συγκροτούν τη συνολική μεταναστευτική πολιτική της ΕΕ. Επαναλαμβάνουμε ότι είμαστε αποφασισμένοι να ενεργούμε σεβόμενοι απολύτως τα ανθρώπινα δικαιώματα, το διεθνές δίκαιο και τις ευρωπαϊκές αξίες, σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και τον ΔΟΜ.
2. Βασικό στοιχείο μιας βιώσιμης μεταναστευτικής πολιτικής είναι η διασφάλιση αποτελεσματικού ελέγχου των εξωτερικών μας συνόρων και η αναχαίτιση των παράνομων ροών προς την ΕΕ. Το 2016 οι αφίξεις μειώθηκαν στο ένα τρίτο σε σύγκριση με το 2015. Στη διαδρομή της ανατολικής Μεσογείου, παρότι οι πιέσεις συνεχίζονται, οι αφίξεις το τελευταίο τετράμηνο του 2016 ήταν κατά 98% μειωμένες σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Παραμένουμε προσηλωμένοι στη δήλωση ΕΕ-Τουρκίας και στην πλήρη και χωρίς διακρίσεις εφαρμογή όλων των πτυχών της, καθώς και στη συνεχή στήριξη των χωρών κατά μήκος της διαδρομής των δυτικών Βαλκανίων.
3. Στη διαδρομή της κεντρικής Μεσογείου, ωστόσο, καταγράφηκαν πάνω από 181.000 αφίξεις το 2016, ενώ ο αριθμός των νεκρών και αγνοουμένων στη θάλασσα σημείωσε και φέτος νέο ρεκόρ, όπως συμβαίνει κάθε χρόνο από το 2013. Καθώς εκατοντάδες άνθρωποι έχουν ήδη χάσει τη ζωή τους το 2017 και η άνοιξη είναι προ των πυλών, είμαστε αποφασισμένοι να αναλάβουμε επιπλέον δράση για να μειώσουμε ουσιαστικά τις μεταναστευτικές ροές στη διαδρομή της κεντρικής Μεσογείου και να εξαρθρώσουμε το επιχειρηματικό μοντέλο των παράνομων διακινητών, παραμένοντας σε επιφυλακή για τη διαδρομή της ανατολικής Μεσογείου καθώς και άλλες διαδρομές. Θα εντείνουμε τη συνεργασία μας με τη Λιβύη, που αποτελεί την κύρια χώρα αναχώρησης, καθώς και με τους γείτονές της στη βόρεια και την υποσαχάρια Αφρική.
4. Το πλαίσιο εταιρικής σχέσης και το σχέδιο δράσης της Βαλέτας μας επέτρεψαν να εμβαθύνουμε τη μακροπρόθεσμη συνεργασία με διάφορες χώρες εταίρους, μεταξύ άλλων και για την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτιών της μετανάστευσης, μέσω ισχυρής εταιρικής σχέσης με βάση την αμοιβαία εμπιστοσύνη. Η προσπάθεια αυτή ήδη αποδίδει καρπούς και θα ενταθεί. Ταυτόχρονα, λόγω της επείγουσας κατάστασης πρέπει να ληφθούν άμεσα πρόσθετα επιχειρησιακά μέτρα σε περιφερειακό επίπεδο και να εφαρμοστεί μια ρεαλιστική, ευέλικτη και προσαρμοσμένη προσέγγιση σε κάθε σημείο της μεταναστευτικής διαδρομής με όλους τους εμπλεκόμενους. Εν προκειμένω, εκφράζουμε την ικανοποίησή μας για την κοινή ανακοίνωση της Επιτροπής και της Ύπατης Εκπροσώπου με τίτλο «Μετανάστευση στη διαδρομή της κεντρικής Μεσογείου: διαχείριση των ροών, διάσωση ανθρώπων ζωών».
5. Ποτέ άλλοτε δεν ήταν σημαντικότερες οι προσπάθειες για σταθεροποίηση της Λιβύης και η ΕΕ θα κάνει ό,τι μπορεί για να συμβάλει στην επίτευξη αυτού του στόχου. Στη Λιβύη, η οικοδόμηση ικανοτήτων έχει καθοριστική σημασία για να μπορέσουν οι αρχές να αποκτήσουν έλεγχο των χερσαίων και θαλάσσιων συνόρων και να καταπολεμήσουν την παράνομη διακίνηση και εμπορία ανθρώπων. Η ΕΕ παραμένει προσηλωμένη σε μια πολιτική διευθέτηση χωρίς αποκλεισμούς στο πλαίσιο της Πολιτικής Συμφωνίας για τη Λιβύη και στη στήριξη του Προεδρικού Συμβουλίου και της κυβέρνησης εθνικής συμφωνίας που υποστηρίζεται από τα Ηνωμένα Έθνη. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη θα εντείνουν επίσης, ει δυνατόν, τη συνεργασία με τις περιφερειακές και τοπικές κοινότητες στη Λιβύη και με τους διεθνείς οργανισμούς που δραστηριοποιούνται στη χώρα και θα ενισχύσουν τη βοήθεια που τους προσφέρουν.
6. Θα δοθεί προτεραιότητα στα ακόλουθα:
 - α) εκπαίδευση, εξοπλισμός και υποστήριξη της εθνικής ακτοφυλακής της Λιβύης και άλλων σχετικών φορέων. Τα συμπληρωματικά εκπαιδευτικά προγράμματα της ΕΕ πρέπει να ενισχυθούν γρήγορα, και ως προς την ένταση και ως προς τον αριθμό τους, αρχής γενομένης από αυτά που έχουν ήδη δρομολογηθεί στο πλαίσιο της επιχείρησης Sophia και με βάση τη σχετική εμπειρία. Η χρηματοδότηση και ο σχεδιασμός αυτών των δραστηριοτήτων πρέπει να καταστούν βιώσιμα και προβλέψιμα, μεταξύ άλλων μέσω του δικτύου «Seahorse Mediterraneo».

β) επιπλέον προσπάθειες για την εξάρθρωση του επιχειρηματικού μοντέλου των παράνομων διακινητών μέσω ενισχυμένης επιχειρησιακής δράσης, στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης που περιλαμβάνει τη Λιβύη, άλλες χώρες που βρίσκονται πάνω στη διαδρομή και σχετικούς διεθνείς εταίρους, εμπλεκόμενα κράτη μέλη, αποστολές και επιχειρήσεις ΚΠΑΑ, την Ευρωπόλ και την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή·

γ) υποστήριξη όπου είναι δυνατό της ανάπτυξης των τοπικών κοινοτήτων στη Λιβύη, ειδικότερα στις παράκτιες περιοχές και στα λιβυκά χερσαία σύνορα που βρίσκονται πάνω στις μεταναστευτικές διαδρομές, ώστε να βελτιωθεί η κοινωνική και οικονομική τους κατάσταση και να ενισχυθεί η ανθεκτικότητά τους ως κοινοτήτων υποδοχής·

δ) προσπάθειες, μαζί με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες και τον ΔΟΜ, να εξασφαλιστούν επαρκείς ικανότητες και κατάλληλες συνθήκες υποδοχής των μεταναστών στη Λιβύη·

ε) υποστήριξη του ΔΟΜ για να ενταθούν ουσιαστικά οι δράσεις υποβοηθούμενης εκούσιας επιστροφής·

στ) ενίσχυση των εκστρατειών πληροφόρησης και προσέγγισης που απευθύνονται σε μετανάστες στη Λιβύη και σε χώρες καταγωγής και διέλευσης, σε συνεργασία με τοπικούς παράγοντες και διεθνείς οργανισμούς, ιδίως για να εξαρθρωθεί το επιχειρηματικό μοντέλο των παράνομων διακινητών·

ζ) βοήθεια για να μειωθεί η πίεση που ασκείται στα χερσαία σύνορα της Λιβύης, σε συνεργασία τόσο με τις αρχές της Λιβύης όσο και με όλες τις γειτονικές της χώρες, μεταξύ άλλων με την υποστήριξη έργων που βελτώνουν την ικανότητα διαχείρισης των συνόρων τους·

η) παρακολούθηση των εναλλακτικών διαδρομών και της πιθανής εκτροπής των δραστηριοτήτων των παράνομων διακινητών, μέσω συνεργασίας με τις γειτονικές χώρες της Λιβύης και τις χώρες του πλαισίου εταιρικής σχέσης, με την υποστήριξη των κρατών μελών και όλων των σχετικών οργανισμών της ΕΕ και με την παροχή όλων των απαραίτητων μέσων ετοιμότητας·

θ) συνεχής υποστήριξη των προσπαθειών και πρωτοβουλιών των κρατών μελών που συνεργάζονται απευθείας με τη Λιβύη· στο σημείο αυτό, η ΕΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για το μνημόνιο συνεννόησης που υπέγραψαν στις 2 Φεβρουαρίου 2017 οι ιταλικές αρχές και ο Πρόεδρος του Προεδρικού Συμβουλίου, κ. al-Serraj, και είναι έτοιμη να στηρίξει την Ιταλία για την εφαρμογή του·

ι) εμβάθυνση του διαλόγου και της συνεργασίας για τη μετανάστευση με όλες τις χώρες που συνορεύουν με τη Λιβύη, συμπεριλαμβανομένης της καλύτερης επιχειρησιακής συνεργασίας με τα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή για την πρόληψη των αναχωρήσεων και τη διαχείριση των επιστροφών.

7. Οι στόχοι αυτοί θα υποστηριχθούν από τους απαραίτητους πόρους. Σύμφωνα με το σχέδιο δράσης της Βαλέτας, η Ευρωπαϊκή Ένωση ενισχύει την ενσωμάτωση της διάστασης της μετανάστευσης στην επίσημη αναπτυξιακή της βοήθεια για την Αφρική, η οποία ανέρχεται σε 31 δισεκατομμύρια ευρώ για την τρέχουσα χρηματοδοτική περίοδο. Ορισμένες από τις δράσεις που αναφέρονται ανωτέρω μπορούν να χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο έργων που έχουν ήδη δρομολογηθεί, ιδίως έργων που χρηματοδοτούνται από το Καταπιστευματικό Ταμείο της ΕΕ για την Αφρική κατά περίπτωση, το οποίο κινητοποιεί 1,8 δισεκατομμύρια ευρώ από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και 152 εκατομμύρια ευρώ από συνεισφορές των κρατών μελών. Για να καλυφθούν οι πλέον επείγουσες χρηματοδοτικές ανάγκες τώρα και καθ' όλη τη διάρκεια του 2017, χαιρετίζουμε την απόφαση της Επιτροπής να κινητοποιήσει, ως πρώτο βήμα, πρόσθετο ποσό 200 εκατομμυρίων ευρώ για το σκέλος του Ταμείου για τη βόρεια Αφρική και να δώσει προτεραιότητα σε έργα που συνδέονται με τη μετανάστευση σε σχέση με τη Λιβύη.

8. Θα αναπτύξουμε περαιτέρω την εξωτερική μεταναστευτική μας πολιτική, ώστε να την καταστήσουμε ανθεκτική σε μελλοντικές κρίσεις. Θα εντοπίσουμε πιθανά εμπόδια, για παράδειγμα σε σχέση με τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για τις επιστροφές, και θα ενισχύσουμε τις ικανότητες της ΕΕ όσον αφορά τις επιστροφές, σεβόμενοι το διεθνές δίκαιο. Εκφράζουμε την ικανοποίησή μας για την πρόθεση της Επιτροπής να παρουσιάσει σύντομα, ως πρώτο βήμα, ενημερωμένο σχέδιο δράσης για τις επιστροφές και να παράσχει καθοδήγηση για πιο αποτελεσματικές επιστροφές από την ΕΕ και τα κράτη μέλη και για την αποτελεσματική επανεισδοχή, με βάση το υφιστάμενο κεκτημένο.

9. Συμφωνούμε να δράσουμε αποφασιστικά και γρήγορα για να επιτύχουμε τους στόχους που καθορίζονται στην παρούσα διακήρυξη και καλούμε όλους τους φορείς να εργαστούν για τον σκοπό αυτό. Χαιρετίζουμε την πρόθεση της μαλτέζικης Προεδρίας να υποβάλει, σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή και την Ύπατη Εκπρόσωπο, συγκεκριμένο σχέδιο εφαρμογής για τον σκοπό αυτό στο Συμβούλιο, το συντομότερο δυνατόν, να προωθήσει τις εργασίες και να εξασφαλίσει την προσεκτική παρακολούθηση των αποτελεσμάτων. Στις συνόδους που θα πραγματοποιήσει τον Μάρτιο και τον Ιούνιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα εξετάσει την πρόοδο που θα σημειωθεί ως προς τη γενική προσέγγιση με βάση έκθεση της μαλτέζικης Προεδρίας.

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press